

Kyster. Det var i Anledning af en Fore-spørgsel, der var rettet af Amtmanden over Holbæk Amt, om de „Stranden paa-stødende Grundejere kunde hindre noget Slags Fiskeri lige for deres Ejendomme, naar disse derved ikke blev beskadigede“. Herpaa svarer Kancelliet følgende: „At dette Spørgsmaal maatte besvares benægtende, da de i Lovens 5—10 og senere Anordninger indeholdte Bestemmelser angaaende visse Indskrænkninger i Henseende til Udøvelsen af Fiskeriet i ferske Vande og Fjorde ikke kunde paaberaabes af de Ejere, hvis Besiddelser ligge paa de til Havet stødende Kyster, under hvilke Fiskeriet kun er fremmede forbudt.... men almindeligvis staaer aabent for alle danske Undersaatter“. Det var ogsaa den almindelige Opfattelse, at Aalegaardsrettigheden kun gjaldt Fjorde og lignende Vande, og paa disse Steder skulde Aalegaardsejerne vige for menig Mand.

Da man i 1857 gennemførte Loven angaaende Fiskeri i Limfjorden, blev der ogsaa i den foretaget stærke Indskrænkninger i Aalegaardsrettighederne. Saa skete det imidlertid i 1873, hvilket sikkert er ærede Medlemmer bekendt, at daværende Birkedommer Fiedler, som var Formand for Fiskerikommissionen af 1873 og Regeringskonsulent i Fiskerisager, havde erhvervet sig nogle Aalegaardspladser nede ved Store Bælt og derfor forfægtede — eller maaske det ikke var af den Grund alene, i alt Fald forfægtede — den Anskuelse, at Retten til Aalegaardsfiskeri udelukkende tilkom Kystejerne. Denne Bestemmelse gled ogsaa ind i Loven af 1888, vel nok for en Del paa Grund af, at denne Lov blev tvunget igennem ved et politisk Magtsprog. En Birkedommer havde i 1879 fundet paa, at den gamle Bestemmelse fra et Par Hundrede Aar før den Tid om, at man overalt i danske Farvande skulde benytte Redskaber, der var bundne over samme Skælde som dem, der benyttedes i Limfjorden, paa ny skulde være gældende. Det betød, at et stort Antal danske Fiskere vilde være forhindrede fra at drive Aalefiskeri. Overretten forkastede dette, men Højesteret godkendte det, og det lykkedes kun ved Indgriben af den daværende Justitsminister at forhindre, at alt Fiskeri standsedes i disse Farvande. Men da Folketinget senere nægtede at gaa til Behandling af Fiskerilovforslaget, tog den daværende Justitsminister Spørgsmaalet op igen, og paa Grundlag af den tidligere afsagte Dom lykkedes det Regeringen i 1888 at fremtvinge en Fiskerilov,

som indeholdt en Bestemmelse om, at Aalegaardsejerne overalt havde denne privilegerede Aalegaardsret. Det var ganske vist ikke forbudt andre at fiske, heller ikke at fiske udenfor Kysterne, men det skulde være i en saadan Afstand, at det ikke skadede Aalegaardsfiskeriet. Hvor langt borte man skulde sætte sine Redskaber, var der ikke nogen Bestemmelse om. Som det ogsaa en Gang er anført i dette høje Ting, kunde en Aalegaardsejer oppe ved Kronborg maaske forbyde en Fisker ved København at fiske med Aaleruser. Man fratog i Virkeligheden ved Loven af 1888 Fiskerne enhver Ret til at fiske Blankaal.

I det Lovforslag, som blev fremsat i 1907, søgte man at bøde derpaa, og jeg tror, jeg tør sige, at Loven af 1907 ikke virker nær saa slemt som Loven af 1888. Der er ved den i Virkeligheden sket en Forbedring for Fiskernes Vedkommende, selv om man ingenlunde kan sige, at det Monopol, som Kystejerne har erhvervet sig en Gang i fordums Dage, ved denne Lov er ophævet. Men jeg tror, det var Meningen med Loven af 1907. Flere ærede Medlemmer anførte den Gang, at nu var Monopolet ophævet, og nu var der i Virkeligheden givet Fiskerne fri Ret til at fiske Blankaal. Jeg anfører det, fordi jeg synes, det har Interesse, at man ogsaa den Gang fra det høje Folketings Side var enig om, at de Folk, som skulde have Lejlighed til at fiske Aalene, var ikke Kystejerne, men de frie Fiskere, og jeg har den Tro, at den samme Villighed, som var til Stede i det høje Folketing den Gang, fremdeles er til Stede, saa at vi kan haabe nu, at det maa lykkes at faa løst dette vigtige og afgørende Spørgsmaal.

Men hvis Loven af 1907 paa sine Omraader var en Fordel for Fiskerne, var den paa andre Omraader et Tilbageskridt, idet den Definition, der var af en Aalegaard tidligere, at det var et Redskab, som skulde røgtes fra en fra Land førende Bro, er fjernet, saa at det nu er betydeligt lettere for Kystejerne at lave en Aalegaard, end det var tidligere. Det har igen bevirket, at Kysterne nu i langt højere Grad end tidligere er underkastede det formentlige Privilegium. Hertil kommer, at mange Kystejere gør noget, som jeg mener maa være i absolut Strid med de tidligere Forudsætninger, nemlig at de udlejer deres Kystret, saa at andre end Kystejerne kan drive Aalegaardsfiskeri. Det er til Gavn for de enkelte Fiskere, som kan leje en saadan Aalegaardsplads, men til Skade for de øvrige. Fiskerne kræver derfor, og jeg